

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Da den nuværende styrelseslov i 1973 blev vedtaget, var der fuld enighed mellem partierne om lovens udformning, og det var den almindelige opfattelse, at loven skulle kunne virke i en længere årrække.

I folketingssamlingen 1974-75 blev der dels af centrum-demokraterne, det konservative folkeparti, kristeligt folkeparti og venstre fremsat et forslag til folketingsbeslutning om ændring af loven efter nærmere angivne retningslinier dels af fremskridtspartiet fremsat et forslag til lov om ændring af loven. Forslaget til folketingsbeslutning, der ligesom lovforslaget kun nåede at komme til 1. behandling i samlingen, er nu genfremsat uændret i denne folketingssamling.

Under hensyn til gentrækkelsen af forslaget til folketingsbeslutning om ændring af styrelsesloven har undervisningsministeriet ikke kunnet indhente udtalelser fra de højere uddannelsesinstitutioner og organisationer inden dette lovforslags fremsættelse. Man har imidlertid samtidig med fremsættelsen sendt lovforslaget til institutionerne m. fl.

Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser.

Lovforslaget forventes ikke at få administrative konsekvenser, der medfører merudgifter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 1.

Efter § 2, stk. 3, fastsætter undervisningsministeren regler for uddannelserne og en række andre forhold. Dette kan ske efter indstilling fra de enkelte institutioner eller på initiativ fra undervisningsministeren. Ikke mindst bestemmelserne i lovens § 14 om studienævnenes behandling af uddannelsesregler har imidlertid givet anledning til misforståelser. Med den foreslåede tilføjelse tilsigtes en præcisering af, at ministeren ikke behøver at afvente et udspil fra institutionerne.

Den foreslåede ændring har ikke til hensigt at ændre de forudsætninger, folketingsudvalget havde i forbindelse med behandlingen af lovens § 2, specielt vedrørende reglerne om fastsættelse af uddannelsesbestemmelser.

Til nr. 2.

Som § 9, stk. 3, nu er formuleret, er det konsistorium, der træffer bestemmelser om oprettelse og nedlæggelse af institutter. Bestemmelsen betyder, at en landsplanmæssig uddannelses- og forskningspolitik vil være umulig at gennemføre. Reglen foreslås derfor ændret, således at der åbnes mulighed for en overordnet styring.

Man forudsætter ved den foreslåede ændring, at et sådant initiativ kun tages i særlige tilfælde og kun i forbindelse med landsplanmæssige overvejelser. Det forudsættes endvidere, at der enten foreligger indstilling fra de faglige landsudvalg eller fra Planlægningsrådet for forskningen, eller at ministeren indhenter udtalelser fra disse.

Til nr. 3.

Til sikring af mindretal er det i den gældende lovs § 20, stk. 3, fastsat, at et antal vælgere svarende til en fjerdedel af antallet af valgberettigede for hvert mandat kan kræve, at mandaterne fordeles efter regler om forholdstalsvalg. Er der foretaget opdeling i repræsentationsområder, skal hvert område i så fald bestå af mindst 2 mandater.

Da man i sin tid fastsatte disse regler, gik man ud fra, at mindretallet herved ville opnå en betydelig grad af sikkerhed, idet det ville blive repræsenteret blot ved at råde over 26 pct. af stemmerne ved anvendelsen af den St. Lague'ske opgørelsesmetode, som efter valgbekendtgørelsen af 9/11 1973 skal finde anvendelse.

Det har imidlertid vist sig, at der er forekommet tilfælde, hvor flertallet ved opsplitning i flere lister har kunnet sikre sig begge mandater inden for et repræsentationsområde, og således har kunnet hindre, at mindretallet opnåede den tilsigtede beskyttelse.

Fastsætter man imidlertid et krav om, at repræsentationsområderne i de tilfælde, hvor mindretallet ønsker de særlige beskyttelsesregler anvendt, skal være på 3 eller et antal deleligt med 3, vil mindretallet være sikret et af tre mandater ved at råde over 26 pct. af stemmerne. Hvis en sådan opdeling ikke kan ske, fordi det samlede antal mandater ikke kan deles med 3, eller opdeling ikke ønskes af den gruppe, der i henhold til § 20, stk. 2, træffer beslut-